

SPRÁVA O MLÁDEŽI

2018

alebo Dva milióny budúcností

Názov: Správa o mládeži 2018

Jazyková korektúra: materiál neprešiel jazykovou korektúrou

Vydavateľ: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

Grafický dizajn: René Lazový

Tlač a väzba: P.M.P. TLAČIAREŇ, spol. s r.o.

Rok vydania: 2018

Náklad: 1500

Dokument zostavila IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže pre účely Konferencie 2MB – dva milióny budúcností – Správa o mládeži 2018, 21. – 22. júna 2018 v Bratislave

Do rúk sa Vám dostáva v poradí už tretia Správa o mládeži. Správa sa pokúša mapovať súčasný život mladých ľudí na Slovensku na základe analýz, prieskumov a zistení mnohých slovenských erudovaných odborníkov. Nadväzuje na Správu o mládeži 2014 a umožňuje tak porovnať vývoj situácie a podmienok života mladých ľudí v rôznych oblastiach činnosti tejto špecifickej a jednej z najvýznamnejších vrstiev populácie každej vyspelej spoločnosti.

Podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky mala k 31. decembru 2017 Slovenská republika 5 443 120 obyvateľov, z toho bolo 1 931 633 ľudí do 30 rokov (35,5 %). Oproti roku 2013 klesol počet mladých ľudí o 2,85 %.

Mládež na prahu roka 2018 je prvou generáciou, ktorá už ako celok nemá pamäťovú stopu a skúsenosť s nedemokratickým obdobím vlády jednej strany spred r. 1989. Je zároveň prvou generáciou, ktorá naplno a od raného detstva využíva IKT a mobilnú komunikáciu.

Za posledné štyri roky sa javí ako podstatné pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy, že s účinnosťou od 1. septembra 2015 došlo k vytvoreniu inovovaných štátnych vzdelávacích programov pre materské školy, základné školy, pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom, pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom a tiež pre základné umelecké školy.

Rezort školstva predložil dňa 30. júna 2015 Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport Informáciu o plnení Vecného a časového plánu opatrení na zlepšenie výsledkov žiakov v medzinárodnom meraní žiakov OECD – v štúdii PISA“. Aj v tejto súvislosti Ministerstvo školstva vyhlásilo školský rok 2016/2017 za Rok čitateľskej gramotnosti a Štátny inštitút odborného vzdelávania zabezpečoval podporu funkčnej gramotnosti žiakov základných škôl v oblasti prírodovedných predmetov.

Od 1. septembra 2015 sa prostredníctvom zákona o odbornom vzdelávaní a príprave zaviedol systém duálneho vzdelávania. Ide o model odborného vzdelávania a prípravy na výkon povolania, ktorým sa získavajú vedomosti, schopnosti a zručnosti potrebné pre povolanie.

Krokom ku zmene bolo aj vypracovanie dokumentu pod názvom „Učiace sa Slovensko“, pričom v rámci jeho prípravy sa mohla odborná i širšia verejnosť vyjadriť k jeho obsahu.

Aj napriek viacerým iniciatívam možno konštatovať, že systém vzdelávania na Slovensku je stále nedostatočne nastavený na zvyšovanie hospodárskeho potenciálu krajiny. Pozícia Slovenska v rámci štatistík OECD v oblasti kvality vzdelávania a sociálnej mobility spolu s najvyšším podielom vysokoškolských študentov študujúcich v zahraničí spomedzi všetkých krajín OECD, ktorý nevyvažuje záujem zahraničných študentov o štúdium na Slovensku, dokresluje túto situáciu.

Sociálna znevýhodnenosť je veľmi vážnym, nielen sociálnym problémom žiakov na Slovensku. Veľmi významne sa týka najmä regiónov Prešovského, Košického a Banskobystrického kraja. Hrozí totiž riziko, že ak nebude zabezpečená úspešná sociálna inklúzia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, významne sa môže zvýšiť riziko predčasného ukončenia ich školskej dochádzky a tiež ohrozenie dlhodobou nezamestnanosťou v dospelosti.

V súčasnosti je čoraz dôležitejšie komplexne chápať a podporovať význam vzdelávacích výstupov získaných tak formálnymi ako aj neformálnymi vzdelávacími metódami. Tento súbor získaných kompetencií by mal následne tvoriť informácie pre zamestnávateľov, na základe ktorých by mali vedieť identifikovať požadované vedomosti a zručnosti žiadateľov o prácu a takisto by mali napomôcť poskytovateľom vzdelávania a prípravy určiť obsah a požadovanú úroveň poskytovaného vzdelávania v súlade s potrebami trhu práce.

Okrem štrukturálnych výziev v oblasti vzdelávania na jeho jednotlivých stupňoch je potrebné v strednom i dlhodobom horizonte hovoriť o výchove k občianstvu, kritickému mysleniu a prevencii/zastavení postupujúcej radikalizácie mládeže ako o kľúčových spoločných výzvach v oblasti výchovy a vzdelávania na Slovensku.

Aký je názor mladých ľudí na školský a vzdelávací systém na Slovensku?

Zdá sa mi, že sa aj naďalej preferuje množstvo faktografických vedomostí a formálne výsledky (známky). Peniaze prichádzajú do škôl podľa počtu žiakov v triede, na stredné školy prijímajú takmer hocikoho. Keď chce človek pre seba viac, musí to riešiť vo voľnom čase a cez ponuku neformálneho vzdelávania.

Andrea, 18 r., gymnazistka

Učitelia by sa mali viac zamerať na rozvoj osobnosti žiaka pred vedomosťami, ktoré v reálnom živote nevyužijú. Mali by učiť žiakov lepším komunikačným zručnostiam a schopnosti vyjadriť svoj názor.

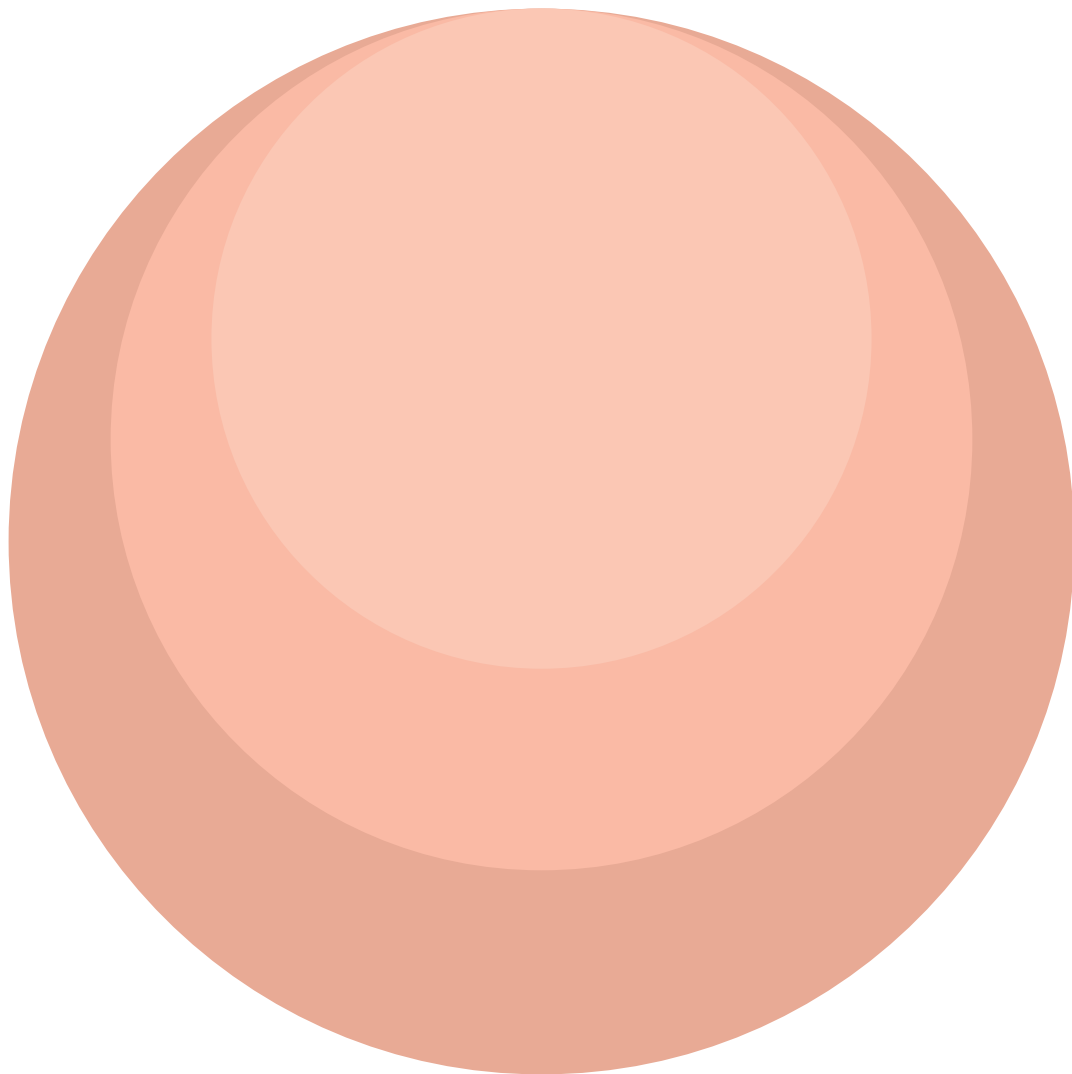
Stano, 19 r., žiak SŠ

Určite všetci vieme, že školský a vzdelávací systém SR nie je dokonalý, a ani tak skoro asi nebude. Navštevujem gymnázium, ktoré mi nedá určite všetko potrebné, ani na lepšiu VŠ a ani do života, ale ďakujem učiteľom, ktorí sa snažia, a aj vďaka nim je naše školstvo trochu lepšie.

Hana, 17 r., gymnazistka

Vzdelávací systém v SR je dosť efektívny. Nevýhodou je, že na rozdiel od iných štátov ešte stále nosíme do školy plné ruksaky učebníc.

Jakub, 14 r. žiak

ZAMESTNANOST'

Na Slovensku existuje a aplikuje sa celý rad opatrení cielených na zamestnateľnosť mladých ľudí. Ako sa ukazuje na ich klesajúcej miere nezamestnanosti. Tieto opatrenia výrazne podporujú a pomáhajú pri umiestňovaní UoZ na trhu práce. Napriek tomu je stále výzvou cielená podpora zamestnanosti mladých, ktorú možno rozdeliť do štyroch oblastí:

Poradenstvo: Podpora kariérneho poradenstva na všetkých stupňoch vzdelávania (ZŠ, SŠ, VŠ).

Služby zamestnanosti: Služby zamestnanosti by sa mali naďalej prehĺbovať a byť adresnejšie, prispôsobené vzhľadom aj na regionálne rozdiely a potreby. Väčší dôraz na zamestnanosť a zamestnateľnosť znevýhodnených skupín by mohol byť zabezpečený pomocou asistencie, mentoringu, výcvikových centier, centier pracovnej rehabilitácie a pod.

Zamestnávateľia a zamestnanci: Absentuje dostatočná príprava mladých ľudí v oblasti pracovnoprávných vzťahov, rovnako ako aj prehľad práv a povinností zamestnancov. Motivácia zamestnávateľov by mala byť napríklad prostredníctvom propagovania „dobrej praxe“ práve v oblasti poskytovania praxe mladým ľuďom bez pracovných návykov, ako aj v oblasti mentoringu, pričom verejný sektor by mal ísť príkladom. Komunikačné stratégie firiem, rovnako ako aj pracovné podmienky, by sa mali prispôbiť nastupujúcej generácii mladých, ktorá je postavená na nových hodnotách a očakávaniach.

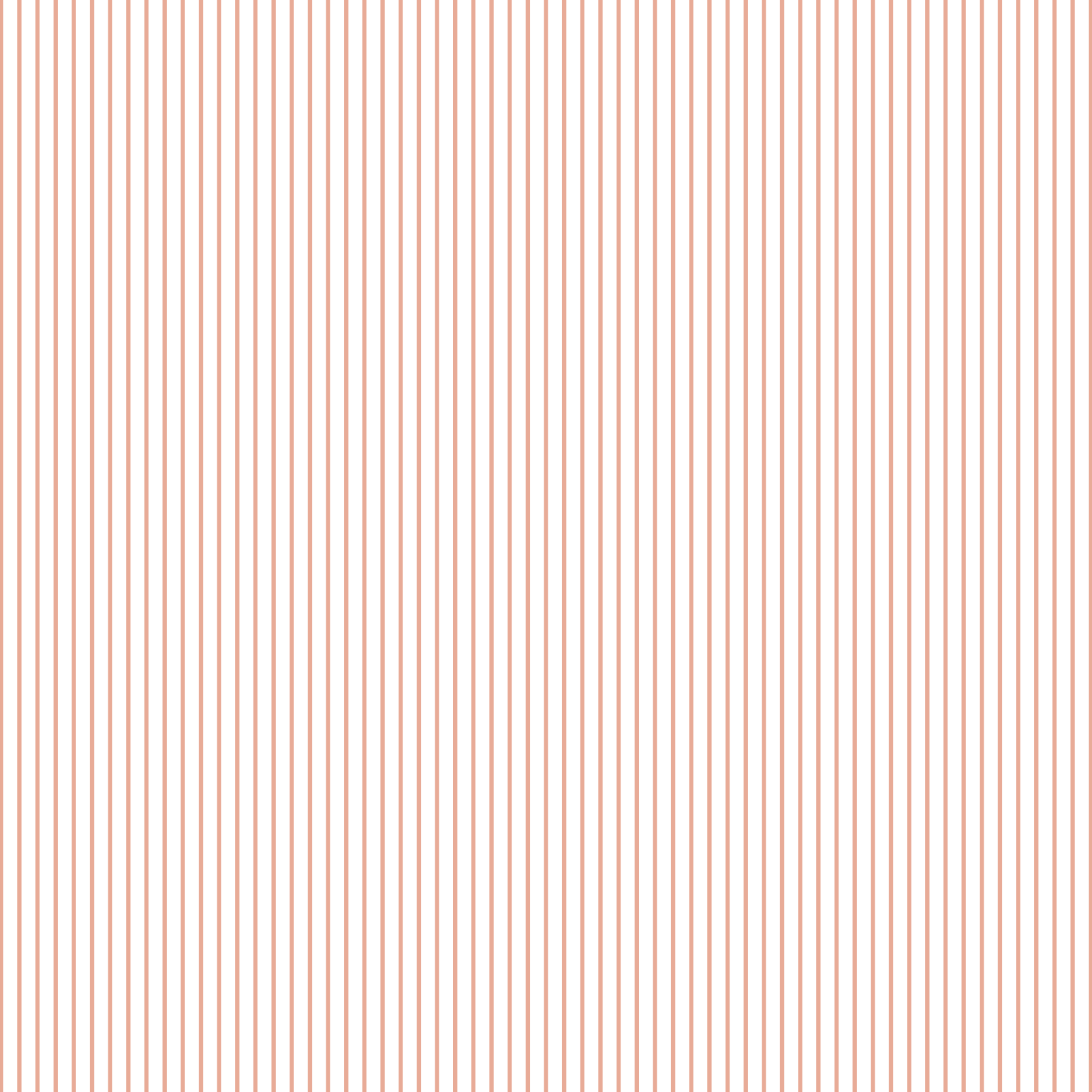
Aký majú mladí ľudia názor na zamestnanie a prácu?

Myslím si, že zamestnanie je dôležitým spôsobom sebauplatnenia, a preto by si mali ľudia hľadať prácu na základe ich skúseností a záujmov.

Maty, 18 rokov, aktivista – ml. delegát pri Rade Európy, RMPK

Z vlastnej skúsenosti viem, že brigáda popri škole je niečo, čo ma naučilo samostatnosti, viac si vážiť peniaze a veci, na ktoré som si musel sám zarobiť. Dáva mi to aj viac voľnosti v tom, že už nemusím pýtať vreckové od rodičov, na druhej strane ale aj viac zodpovednosti v tom, že viac kalkulujem, čo koľko stojí a ako dlho na to musím robiť, aby som si to mohol dovoliť.

Matúš, 19 r., gymnazista

TVORIVOST A PODNIKAVOST

Ekonomický rast Slovenska a celej Európskej únie je dlhodobu závislý od schopnosti podporovať vznik nových malých a stredných firiem a rozvoj vedomostnej ekonomiky. Tvorivosť a podnikavosť mládeže sú preto kľúčovými zručnosťami nielen pre budúcich podnikateľov, ale pre všetkých mladých ľudí hľadajúcich uplatnenie v ekonomike 21. storočia. Mladým ľuďom na Slovensku nechýba do podnikania sebadôvera. Podľa prieskumov až 46 % mladých ľudí verí, že k podnikaniu majú potrebné schopnosti. Len štvrtina mladých ľudí však deklaruje záujem začať podnikateľ, pravdepodobne aj preto, že len 31 % mladých ľudí vo svojom okolí vníma podnikateľskú príležitosť. Inými slovami, mladým ľuďom nechýba sebadôvera ani odvaha, slabšie je to však s potrebnými zručnosťami a podporou.

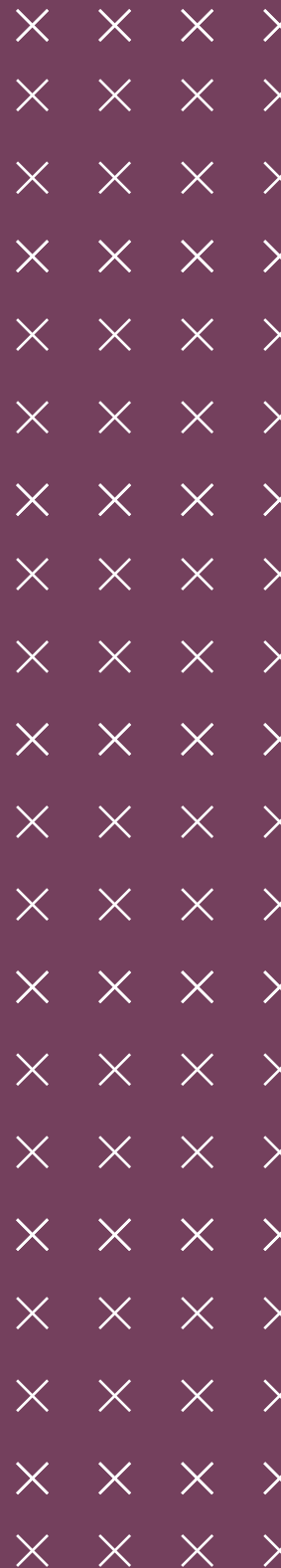
Podmienky na podnikanie mladých sa pritom na Slovensku v poslednom období zlepšili aj vďaka systematickejšej podpore a iniciatívam, ktoré zahŕňajú napr. rozšírenie možností vzdelávania a odbornej prípravy pre oblasť podnikania, jasnejším a jednoduchším pravidlami na podporu rastu a zakladania podnikov, úpravám zameraným na zníženie byrokratickej záťaže podnikateľov aj vďaka elektronizácii atď. Dostupnejším sa stáva aj prístup k získaniu prvotného kapitálu prostredníctvom mikropôžičiek. Rastie počet co-workingových priestorov, podnikateľských inkubátorov a akceleratorov. Vďaka množstvu súťaží a iniciatív majú mladí podnikatelia príležitosť zviditeľniť sa, získať spätnú väzbu na svoje podnikateľské nápady či zručnosti, alebo dokonca možnosť získať prístup k úvodnému financovaniu a podporným službám.

Tvorivosť mládeže je podporovaná prostredníctvom služieb otvoreného ateliéru, kreatívneho inkubátora a akceleratora a pod.

V oblastiach prístupu k infraštruktúre a kapitálu sa tak podnikateľské prostredie na Slovensku zlepšuje a približuje sa úrovni EÚ, či najvyspelejších ekonomík. Aby sa však mladí ľudia naučili lepšie rozoznávať príležitosti vo svojom okolí, je potrebné pomôcť im získať praktické zručnosti pre 21. storočie: podnikateľskú gramotnosť, finančnú gramotnosť, digitálnu gramotnosť, a mäkké zručnosti (komunikácia, tímová spolupráca, tvorivosť a kritické myslenie). Mladí ľudia vo všetkých stupňoch a formách vzdelávania by mali mať príležitosť vyskúšať si tieto zručnosti formou praktických príkladov, projektov, či prípravy.

Kľúčovou výzvou do budúcnosti je:

- vytvorenie priestoru a zabezpečenie zdrojov pre rozvoj podnikateľských zručností aj prostredníctvom formálneho vzdelávania,
- vzájomná koordinácia podporných nástrojov a zároveň koordinácia s aktivitami mimovládnych organizácií,
- sieťovanie a zdieľanie najlepšej praxe v oblastiach formálneho aj neformálneho vzdelávania, profesionálny rozvoj učiteľov, pracovníkov a dobrovoľníkov venujúcich sa mládeži,
- informovanosť mládeže o dostupnej infraštruktúre, podporných nástrojoch a zdrojoch financovania,
- sieťovanie a podpora spolupráce medzi mládežníckym a biznis sektorom.

Aký názor majú mladí ľudia na možnosti samozamestnania, založenie si vlastného podnikania a podnikavosť ako takú?

Ja osobne obdivujem ľudí, ktorí sa neboja podnikat na vlastnú päsť. V dnešnej dobe je podľa mňa ťažko nájsť "dieru v systéme", pretože tak, ako sa doba posúva vpred, tak rastú aj nároky ľudí na kvalitu služieb a produktov. Častokrát ľudia radšej upustia od myšlienky založiť si svoj vlastný biznis, či už po finančnej stránke, kde je potrebný istý počiatkový kapitál alebo aj po osobnostnej stránke, kde chýba odvaha začať niečo vlastné a nové.

Matúš, 19 r., gymnazista

Nie všetky stredné školy ponúkajú vzdelávanie v oblasti podnikania. Obchodná akadémia je jedným z mála typov škôl, ktorá takéto informácie ponúka. Vlastný biznis si viem predstaviť, ale skôr v spolupráci s niekým ďalším.

Ema, 18 r., žiačka OA

„Nechcel som sa spoliehať na školu pretože som mal pocit, že nerobí dosť pre to, aby ma pripravila na život. Preto som rozmýšľal, kde by som mohol začať. Je potrebné si najprv premyslieť v čom ste lepší ako ostatní, čo vás baví a naplňa a akú to má perspektívu. Následne si treba sadnúť za Google a pozerat sa, o ktorú z týchto vecí je záujem a zároveň tam nie je príliš veľká konkurencia.“

Filip, 17r., podnikateľ

V súčasnosti na Slovensku je samozamestnanie veľmi náročné, nakoľko štát dostatočne nepodporuje malé a stredné podnikanie, ale napomáha prílevu veľkých firiem, ktorým sprostredkuje úľavy.

Maty, 18 rokov, aktivista – ml. delegát pri Rade Európy

Participácia mladých ľudí na veciach verejných a živote spoločnosti nezahŕňa len právo voliť a byť volený, ale aj široké spektrum zapájania sa v rôznych oblastiach života. Základom participácie je právo byť vypočutý a môcť byť súčasťou rozhodnutí o veciach, ktoré sa týkajú životov mládeže. Na to, aby sa mladí ľudia mohli stať súčasťou verejného diania, je potrebná nielen ich odvaha, ale i dostatočná príprava a podpora zo strany väčšinovej spoločnosti dospelých.

Podľa posledných prieskumov venovaných problematike participácie na Slovensku sa ukazuje, že mladých ľudí sa politika týka. Vážnejším problémom však je otrášená dôvera mladých ľudí vo vzťahu ku kľúčovým politickým inštitúciám v krajine. V priemere 80 % mladých ľudí vo veku 15 – 24 rokov nedôveruje vláde a parlamentu, ešte vyššia je nedôvera vo vzťahu k politickým stranám. Zároveň medzi mladými ľuďmi prevažuje názor, že majú len veľmi malý alebo žiadny vplyv na fungovanie tejto krajiny. Mladí ľudia sa cítia byť vo svojej krajine vylúčení – necítia podporu ani záujem zo strany štátu o ich problémy. S touto náladou úzko súvisí následný nezáujem o zapájanie do politického diania, prípadne príklon k extrémistickým a neštandardným politickým subjektom.

Účasť mladých ľudí na politických aktivitách na európskej a národnej úrovni má stagnujúcu až klesajúcu tendenciu v porovnaní s minulými voľbami. Zvýšil sa síce počet mladých na politických kandidátkach, do parlamentných lavíc nakoniec zasadli iba dvaja poslanci mladší ako 30 rokov.

Na rozdiel od politických inštitúcií značnej dôvere sa medzi mladými ľuďmi tešia mládežnícke alebo študentské politické aktivity. Na význame v poslednej dobe čoraz viac získava aktivizácia mladých ľudí na komunálnej resp. komunitnej úrovni. Dôvodom angažovania v tomto prípade býva často snaha o sebarealizáciu či zabezpečenie možností pre mladých, ktoré v danej lokalite chýbajú. Dôležitú úlohu zohrávajú mládežnícke organizácie, ktoré svojou činnosťou ovplyvňujú približne tretinu mladých ľudí. Zároveň si mladí ľudia v týchto organizáciách budujú pozitívny vzťah a zručnosti nevyhnutne potrebné pre aktívne zapájanie sa do riešenia vecí verejných. Významným subjektom v tejto oblasti sú tiež Mládežnícke parlamenty, ktorých je podľa dostupných údajov v slovenských mestách a obciach celkovo 45. Založený bol tiež Národný mládežnícky parlament, ktorý združuje mestské mládežnícke parlamenty a zastupuje ich na celoslovenskej úrovni, ale pomáha tiež zakladať mládežnícke parlamenty aj v ďalších mestách.

Škola predstavuje prirodzený priestor, v ktorom by mali byť deti a mladí ľudia vedení k učeniu sa participácii naprieč vzdelávacím procesom. Okrem toho už viac ako jednu dekádu existuje legislatívne vymedzený nástroj na rozvoj týchto zručností, známy ako žiacka školská rada. Skúsenosti z praxe hovoria o jeho nedostatočnom využívaní. Tomu nasvedčujú aj zistenia z prieskumov Štátnej školskej inšpekcie a Centra vedecko - technických informácií SR, pričom ich najzávažnejšími zisteniami bolo, že nie každá stredná škola zriaďuje a podporuje žiacku školskú radu. Zriadené školské rady sú často nefunkčné alebo zriadené iba formálne, študenti často nepociťujú možnosť ovplyvňovať chod školy prostredníctvom žiackej školskej rady a pod.

Rozvoju a podpore participácie mladých ľudí by mohlo napomôcť posilnenie občianskeho a hodnotového vzdelávania. Je dôležité prizývať mladých ľudí do tvorby politík, ktoré sa týkajú ich životov. Ako problém sa javí, že ani dospelí nie sú dostatočne pripravení na participáciu mladých ľudí. Preto je potrebné pracovať aj s dospelou väčšinou a takto symbolicky „otvoriť dvere“ mladým ľuďom do vecí verejných. Dôležitým nástrojom politickej participácie, ktorému je potrebné venovať pozornosť a nadobúda na význame, je Štruktúrovaný dialóg. Osobitý prístup si vyžaduje tiež zapojenie mladých ľudí s nedostatkom príležitostí, špeciálne mládež z marginalizovaných rómskych komunít.

Ako mladí ľudia vnímajú politiku a svoju úlohu v živote spoločnosti?

Vidím rozdiel medzi mladými ľuďmi žijúcimi v mestách a na dedinách, keďže v dedinskom prostredí sú iné vplyvy zmyšľania mladých, než v mestách. Svoju úlohu vidím v učení mladých ľudí vnímať svoje okolie, komunitu, potreby nielen svoje, ale aj iných. Taktiež je dôležité vyjadriť svoj názor a nebať sa otvorene a aktívne zapájať do vecí verejných.

Naty, 24 r., zamestnaná

Patrím do skupiny aktívnych mladých ľudí, ktorí sa zaujímajú o politické dianie v našej krajine, aj vo svete.

Samuel, 21 r., študent VŠ

Zapájam sa do života mojej obce, spolu s obecným mládežníckym parlamentom sa zapájame do organizácie rôznych akcií.

Jakub, 19 r., zamestnaný

MLÁDEŽ A SVET

Cieľom globálneho vzdelávania je, aby spoločnosť, a tým pádom aj mladí ľudia, pochopili a vzdelávali sa v témach, ako je udržateľnosť rozvojovej pomoci, ekológia, ľudské a občianske práva alebo tiež o chudobe vo svete. Práve globálne vzdelávanie by malo umožniť ľuďom chápať prepojenie medzi ich vlastným životom a životom ľudí z iných regiónov sveta a takisto zvyšovať povedomie o rôznych sociálno – ekonomických problémoch vo svete, ovplyvňujúcich aj naše životy.

UNESCO je uznaným lídrom v oblasti globálneho vzdelávania, pričom úzko spolupracuje s OECD, OSN a ďalšími partnermi. Angažovanosť mládeže v otázkach udržateľného rozvoja je nevyhnutná. UNESCO odporúča integrovať vyučovanie o rozvojových cieľoch do stratégie vzdelávania. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR aktuálne pracuje na príprave dohody o spolupráci s UNESCO v rámci procesu reformy školstva. Vzdelávanie o udržateľnom rozvoji je pripravené k integrovaniu do štátnych vzdelávacích programov.

Program Európskej únie Erasmus+ podporuje aktivity v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Ide najmä o medzinárodnú krátkodobú či dlhodobú mobilitu mládeže či už v rámci formálneho alebo neformálneho vzdelávania a voľného času.

Mobilita mládeže v rámci programu je podľa zistení prevažne inštitucionalizovaná (80 %) to znamená, že je realizovaná pod záštitou občianskych združení alebo neziskových, mimovládnych organizácií. Iba v 17 % sa jedná o mobility neorganizovanej mládeže tzv. neformálnych skupín. Prínosom je, že až 95 % mladých ľudí, ktorí sa zúčastnili na mobilitách v rámci programov Erasmus+ uvádza svoje zlepšenie v komunikačných zručnostiach a aj postojoch v rámci medzikultúrneho dialógu. Počet mobility má stúpajúcu tendenciu, najžiadanejšie sú krátkodobé mobility (týždeň-dva), najúspešnejšie sú však dlhodobé mobility (dva mesiace až rok). Naopak v rámci formálneho vzdelávania počet žiadateľov o štipendia má mierne klesajúcu tendenciu.

Mobilitu mladých ľudí v Slovenskej republike podporujú aj ďalšie organizácie ako napríklad AIESEC. Náplňou činnosti tejto organizácie je rozvoj svojich členov a možnosť medzinárodnej mobility formou stáže buď dobrovoľníckej alebo profesionálnej. Podľa prieskumu má využitie stáží tiež mierne klesajúcu tendenciu, napriek tomu AIESEC podporil mobilitu niekoľkých stoviek mladých ľudí.

Opatrením, ako podporovať záujem mladých ľudí o mobility, by mohla byť podpora mobility nie len na medzinárodnej úrovni, ale aj na úrovni národnej, či regionálnej. Takisto je potrebné zvýšiť kvalitu práce s mládežou, a to najmä pracou s mládežníckymi lídrami a podporou aktivít neformálnych skupín mladých ľudí. Ďalšou úrovňou podpory je práca s organizáciami, ktoré sa venujú realizácii mládežníckych výmen. Prostredníctvom skvalitňovania ich práce ponúkať mladým ľuďom aj ďalšie aktivity formou konzultácií.

Ako nástroj na prepojenie práce s mládežou na všetkých úrovniach (miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej) je prepájanie cieľov a priorít existujúcich európskych programov s aktuálnou národnou grantovou schémou Programy pre mládež na roky 2014 – 2020, respektíve prepájanie európskych priorít s prioritami novej generácie programov národnej dotačnej schémy pre mládež.

Aký názor majú mladí ľudia na mobilitu, ochranu životného prostredia a globalizáciu?

Ochrana životného prostredia je medzi mladými ľuďmi dosť rozoberaná téma. Aj keď väčšina sa aktívne nezapája, majú na veci svoj názor. Ja za ochranu životného prostredia považujem aj recyklovanie, separovanie odpadu alebo čistenie rôznych plôch (rieky, parky, vodné plochy). Môj názor je, že každý človek by sa mal zapojiť. Ochrana životného prostredia je dôležitá. Naša škola patrí ku „Zeleným školám“. Riešime rôzne témy (1 téma = 2 roky). Snažíme sa prostredníctvom aktivít v škole aj v obci vysporiadať sa s rôznymi problémami pri ochrane životného prostredia.

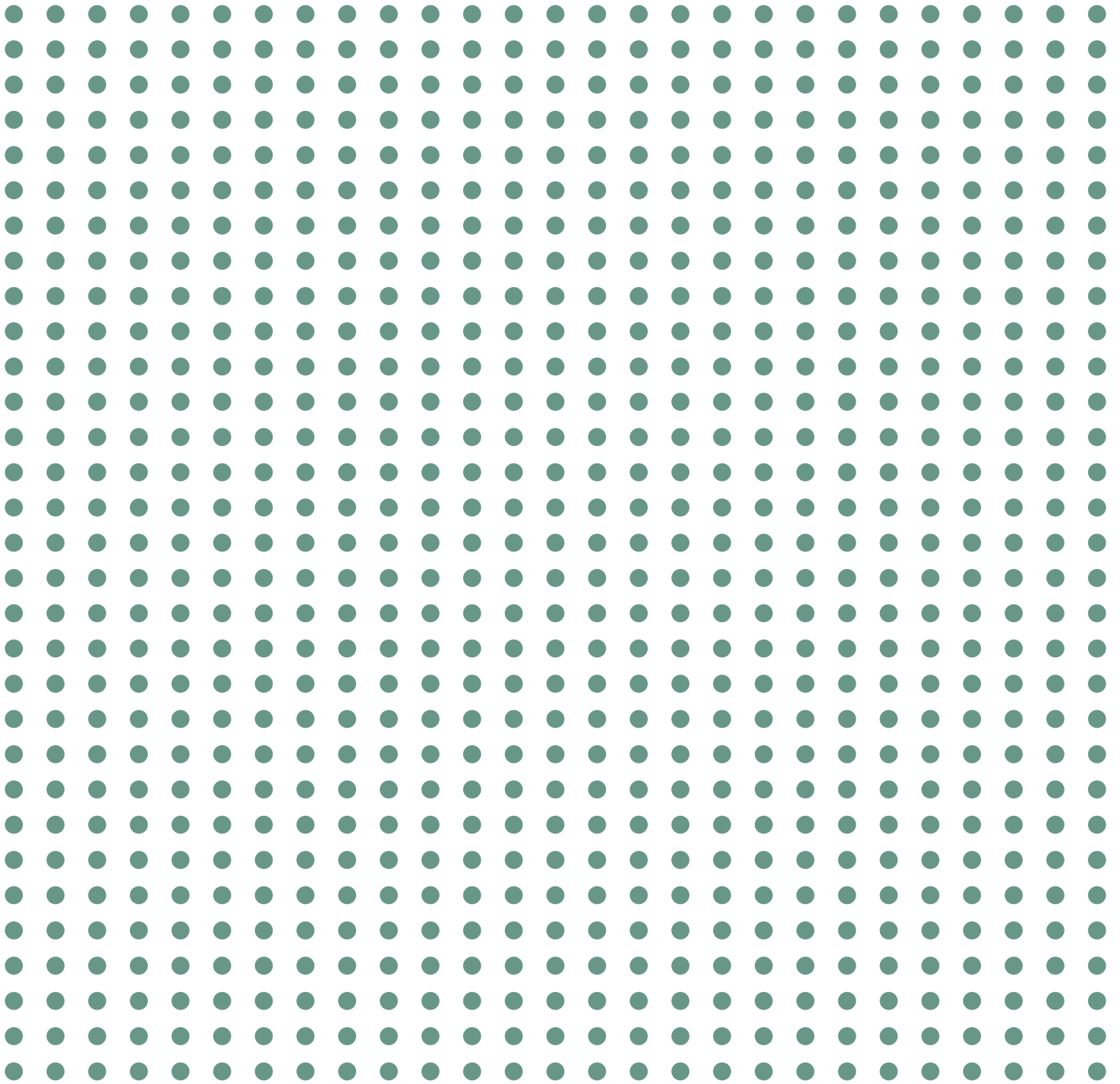
Petra, 14 r. žiačka ZŠ

Mobilitu považujem za nástroj pre boj s diskrimináciou, xenofóbiou a radikalizáciou. Sám som sa zúčastnil mnohých projektov, ktoré podporovali mobilitu študentov a aj vďaka tomu si myslím, že by mali mladí ľudia viac cestovať.

Maty, 18 rokov, aktivista – ml. delegát pri Rade Európy

Technologický vývoj spoločnosti by mal viesť ku zvyšovaniu ochrany životného prostredia. V súčasnosti však trendy nezodpovedajú možnostiam, skôr naopak.

Jakub, 24 r., zamestnaný

**ZDRAVIE
A
ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL**

Starostlivosť o zdravie by mala byť prirodzenou súčasťou životného štýlu nielen mladých ľudí. Samozrejmosťou by sa teda malo stať zdravé stravovanie, zabezpečenie dostatku pohybových aktivít, plnohodnotné využívanie voľného času na relaxáciu i zábavu a zároveň vedomé vyhýbanie sa takým rizikovým faktorom, akými sú najmä fajčenie, alkohol, drogy a stres.

Avšak na základe výskumov je nutné konštatovať, že celkový podiel detí s nadmernou hmotnosťou vrátane obezity sa v predchádzajúcej dekáde pohyboval v rozpätí 9 – 13 %, z toho 3,3 – 4,6 % detí bolo obézných. Počas nasledujúcej dekády sa výskyt obezity zdvojnásobil a v súčasnosti dosahuje u 10 – 12 ročných chlapcov 10 %, u 7 – 12 ročných dievčat 8,5 %. Podiel nadmernej hmotnosti vrátane obezity vzrástol v závislosti od vekových skupín a pohlavia na 13 % (16 – 18 r., dievčatá) až 25 % (10 – 12 r., chlapci).

Nedostatok pohybu zvyšuje pravdepodobnosť zníženia odolnosti organizmu a zhoršovania zdravotného stavu mladých ľudí. Veľká časť mladých nemá dostatok pohybu. Dramaticky vzrástol počet detí, ktoré trávajú dve a viac hodín pri počítači vo všetkých vekových kategóriách od 11 do 15 rokov. Ako najčastejší dôvod, prečo sa mladí ľudia nevenujú žiadnemu športu, resp. telesnej aktivite, udávajú nedostatok času.

Zvyšuje sa tiež počet mladých ľudí mladších ako 18 rokov konzumujúcich alkoholické nápoje a znižuje sa aj vek prvého experimentovania s nelegálnymi drogami. Stierajú sa rozdiely v pravidelnom fajčení chlapcov a dievčat. V roku 2015 došlo k zníženiu počtu konzumentov marihuany, s výnimkou študentov SOU. Dievčatá konzumujú viac legálnych aj nelegálnych drog, ako ich rovesníčky pred dvadsiatimi rokmi.

Reprezentatívne prieskumy zverejnené v roku 2015 naznačujú závažné negatívne, ale aj pozitívne trendy, z ktorých vyberáme:

- Menej školákov raňajkuje a energetické a sladené nápoje sú pre školákov bez obmedzení.
- Tretina školákov nemá nijako organizovaný voľný čas.
- Takmer u polovice 11-ročných školákov chýbajú rodičovské pravidlá o tom, ako dlho môžu sledovať televíziu. Podobne asi 4 z 10 mladých majú málo alebo vôbec nemajú rodičovské pravidlá o tom, ako dlho môžu byť na internete.
- V škole sa viac páči dievčatám ako chlapcom, viac mladším ako starším školákom.
- Dlhodobo narastá nielen počet problémových žiakov, ale zvyšuje sa miera závažnosti porúch správania sa žiakov a rôznorodosť prejavov týchto porúch.
- V porovnaní s inými krajinami je na Slovensku zaznamenaný nízky výskyt skúseností s pohlavným stykom u mladých do 15 rokov.
- Prejavy problémového správania vrátane záškoláctva, kontaktu s návykovými látkami, trestnej činnosti sa už netýkajú dominantne žiakov na II. stupni ZŠ; oproti minulosti bol zaznamenaný prudký nárast výskytu problémového správania sa už u žiakov na I. stupni ZŠ, pričom oproti predchádzajúcim obdobiam výrazne narástol počet problémových dievčat.

Podpora nových preventívnych programov na školách, ktoré sú uskutočňované prostredníctvom neformálneho vzdelávania alebo zážitkového učenia, zabezpečenie monitoringu existujúcich preventívnych programov, vytvorenie podmienok pre vývoj a sprístupnenie činnosti systému výchovného poradenstva a prevencie a diagnostických a metodických nástrojov s digitálnou podporou, ktoré sú porovnateľné so štandardami vo vyspelých krajinách Európskej únie ako aj zvýšene poradenskej starostlivosti by mohli výrazne napomôcť zvráteniu identifikovaných negatívnych trendov v budúcnosti.

Aký je názor mladých ľudí na zdravie a zdravý životný štýl?

Svoje zdravie si nadovšetko vážim, život sa snažím tráviť aktívne, t. j. športujem a snažím sa zdravo stravovať.

Soňa, 24 r., zamestnaná

Je to veľmi individuálne. Čo sa týka mňa osobne, ja si myslím, že sa aktívne zaoberám svojím zdravím a zdravým životným štýlom. Mám dostatok informácií a aj aktívne športujem. Na zdravie vplýva oveľa viac faktorov ako napríklad: životné prostredie, uhol pohľadu na fajčene a pod.. Na dnešnú mládež sú vytvárané mnohé tlaky, a tak sú mladí často nútení nájsť si ventil a ten nachádzajú práve v alkohole, cigaretách, ...

Veronika, 15 r., žiačka SŠ

Ku svojmu zdraviu pristupujem zodpovedne. Môj životný štýl hodnotím pozitívne. Zdravotná prevencia je pre mňa veľmi dôležitá. Čítam veľa článkov o tom, ako správne žiť. Keďže hrávam hádzanú a chodím na crossfit, snažím sa dodržiavať správnu životosprávu

Jakub, 19 r., zamestnaný

Vlastné zdravie považujem za prioritu, a preto športujem a zaujímam sa o to, čo jem.

Maty, 18 rokov, aktivista – ml. delegát pri Rade Európy

INKLÚZIA

V oblasti sociálneho začlenenia v práci s mládežou zatiaľ na Slovensku neexistujú jednotné štandardy. Existujú len publikácie poukazujúce na príklady dobrej praxe. Najkomplexnejšie je sociálne vylúčenie definované v Národnej rámcovej stratégii podpory sociálneho vylúčenia a boja proti chudobe. Už predchádzajúca Správa o mládeži 2014 spomína v súvislosti s problematikou inklúzie a sociálneho začlenenia mládeže dve skupiny, a to sociálne vylúčenú skupinu mládeže a skupinu mládeže ohrozenú sociálnym vylúčením.

Mládež žijúca v segregovaných rómskych osadách vo východnej časti Slovenska je za posledných päť rokov považovaná za najviac zraniteľnú a vylúčenú skupinu mládeže. V dôsledku absencie kontaktu s majoritou sa vytvára silná komunikačná a izolačná bariéra, ktorá je silnou prekážkou v adaptácii mládeže vo vzdelávacom procese a možnosti využívania voľnočasových aktivít. Sekundárnym faktorom je následne nízky záujem o vlastný rozvoj a sebaopoznávanie, skúmanie vlastnej identity a potrieb pre svoj život.

Medzi skupiny mládeže, ktoré sú v súčasnosti najviac ohrozené sociálnym vylúčením, patrí mládež v krízovej situácii zapríčinennej rozpadom rodiny, mládež v náhradnej rodinnej starostlivosti a profesionálnej rodine, sídlisková mládež, mládež z neúplných rodín, mládež so vzdelanostnými prekážkami, mládež z geograficky odľahlých oblastí, mládež inej kultúry, náboženstva, etnicity, maloletí rodičia a mládež so zdravotným postihnutím.

Každý rok je v detských domovoch ukončená starostlivosť vyše 1 000 deťom. Ukončenie starostlivosti z dôvodu plnoletosti a odchod do samostatného života tvorí vyše tretinu zo všetkých ukončení. Odchod z detského domova, ihneď ako je to možné, je jedným z hlavných rizikových faktorov neuplatnenia sa v ďalšom živote. Základom začlenenia je mať bývanie, zamestnanie a podnetné sociálne kontakty. Predĺženie pobytu, postupný prechod, umiestnenie v skupinách pre mladých dospelých znižuje riziko neuplatnenia sa na trhu práce a celkovo zvyšuje lepšiu integráciu v ďalšom živote.

Na Slovensku neexistujú oficiálne štatistiky o počte mládeže so sluchovým postihnutím. Podľa kvalifikovaných odhadov sa ročne narodí 200 detí s ťažkými poruchami sluchu. Až 90 % z nich sa narodí počujúcim rodičom. Ťažká porucha sluchu má dopad na komplexný rozvoj človeka, ktorý v dôsledku slabej kompenzácie sluchu nie je schopný rozumieť hovorenému slovu a čítať s porozumením. Tým stráca schopnosť rozumieť svetu, spoločnosti, aj vlastnej rodine.

Pod pojmom sídlisková mládež rozumieme mladých ľudí, ktorí vyrastajú v prostredí s obmedzeným životným priestorom, s vysokou mierou zástavby tvorenej najmä panelovými domami. Táto skutočnosť determinuje najmä spôsob využívania ich voľného času, kedy vyhľadávajú príležitosti na seberealizáciu a nadväzovanie kontaktov stretávaním sa na ihriskách či lavičkách alebo trávením času v on-line priestore. Predovšetkým na základe pozorovaní a praxe je možné konštatovať, že sa mladí ľudia zo sídliska dostávajú do ohrozenia sociálneho vylúčenia najmä v prípadoch, keď nemajú dostatočnú podpornú sieť mimo školy, ktorá im dokáže v kľúčových momentoch poskytnúť podporu. Dôsledkom sú patologické javy, počnúc záškoláctvom, cez vážnejšie prejavy ako užívanie drog, vyhľadávanie a začlenenie sa do skupín inklinujúcim k rasizmu a extrémizmu až po suicidálne myšlienky.

Súčasná situácia na Slovensku vykazuje progres zatiaľ len v dvoch oblastiach – rómska mládež a mládež s nízkou vzdelanostnou úrovňou.

Na úrovni štátnej politiky absentujú národné postupy v oblasti začlenenia mládeže so zmyslovým postihnutím, s komunikačnými bariérami, s poruchami učenia, s telesným a zdravotným postihnutím, vyrastajúcej mimo biologickej rodiny a mládeže v situačných krízových situáciách.

Vhodnými opatreniami v tejto oblasti by mohlo byť :

- realizácia prieskumov a zistení stavu takýchto skupín mládeže,
- zvýšenie informovanosti, propagácie a dostupnosti možnosti využitia špeciálnych pomôcok uľahčujúcich štúdium a zapojenie do mimoškolských aktivít pre mladých so znevýhodnením (fyzické, pomôcky, úprava priestorov, softvérové programy),
- podpora zakladania sociálnych podnikov podporujúcich zamestnanosť a zamestnatelnosť mladých ľudí so znevýhodnením (možnosť mentorovanej praxe alebo stáže, prvá pracovná ponuka, tréningové centrá/workshopové dielne),
- podpora vyššej senzibility na potreby a očakávania viacnásobne sociálne vylúčenej mládeže od štátnej správy, samosprávy a tiež tretieho sektora.

Ako mladí ľudia vnímajú sociálne vylúčenie a aj schopnosť uplatňovať svoje práva a aktívne občianstvo?

Sociálne vylúčenie sa ma dotýka hlavne v oblasti sociálne slabších študentov u nás v škole. Ostatní spolužiaka „neberú“ kvôli tomu, že nemá značkový mobil, či oblečenie.

Petra, 14 r. žiačka ZŠ

Osobne som mala skúsenosť s takýmto človekom. Na ZŠ bolo jedno dievčatko na vozíčku. Veľmi sa mi páčilo, ako sa k nej zachovali, prispôbili jej učebňu tak, aby to mala prechodné a do konca aj na schodisku mala vozík, ktorý ju dvíhal až na horné poschodie. Myslím si, že takto by sa malo pristupovať ku každému človeku s nejakým hendikepom a nie ho odsudzovať.

Martina, 17 r., žiačka SŠ

Vnímam sociálne vylúčenie v rôznych situáciách. Nepáči sa mi tento prístup, keďže som tieto veci videla/zažila osobne, najmä znevýhodnenie študentov kvôli hendikepu.

Ema, 18 r., žiačka OA

Sociálne vylúčenie je predmetom môjho štúdia na VŠ. Nie som ľahostajná ku tejto téme. Prispievam do zbierok, aj som pôsobila ako dobrovoľníčka. Som aktívna v občianskom združení, ktoré sa venuje aj deťom z detských domovov.

Eliška, 21 r., študentka VŠ

DOBROVOĽNÍCTVO MLÁDEŽE

Dobrovoľníctvo mládeže podporuje solidaritu v spoločnosti, je jedným z prejavov aktívneho občianstva a angažovanosti. Za charakteristické pre dobrovoľníctvo mládeže na Slovensku je možné považovať úzke spojenie dobrovoľníctva a členstva, preferenciu dlhodobej a pravidelnej dobrovoľníckej činnosti, prevládanie egoistickej na seba orientovanej motivácie nad motiváciou orientovanou vo vzťahu ku konaniu dobra vo vzťahu k iným, ku spoločnosti, k životnému prostrediu atď. a značný vplyv dobrovoľníckych skúseností na mladých ľudí. Z altruistických motívov i naďalej prevláda u mladých ľudí motív „pomôcť iným“ a „možnosť sociálnej angažovanosti“.

Dobrovoľníctvo má značný vplyv na jednotlivcov, ktorí sa doňho zapájajú, pričom jeho prínosy variujú od zábavy a pocitu radosti až po osobnostný a profesionálny rozvoj, či zmenu života a životného štýlu. Prínosy dobrovoľníctva pre mladých ľudí sú úzko prepojené so svetom štúdia a práce. Vďaka dobrovoľníckym aktivitám mladí ľudia získavajú cenné skúsenosti a prax, ale aj vedomosti a zručnosti, ktoré využívajú vo svojom profesijnom živote. Niektorí mladí ľudia si vďaka dobrovoľníctvu našli prácu, rozhodli sa pre štúdium alebo zamestnanie.

Analýza poukazuje aj na zmenu v uznávaní dobrovoľníctva. Kým v roku 2011 skúsenosti získané počas dobrovoľníctva neboli vnímané ako možné prenesenia do oblasti profesijného života a rastu, vo výskume z roku 2016 vnímajú dobrovoľnícke skúsenosti mladí ľudia ako výhodu pri uchádzaní sa o štúdium a prácu a aktívne si ich uvádzajú v životopise.

Kľúčovými prvkami v oblasti dobrovoľníctva mládeže na Slovensku v sledovanom období sú nejednotné vymedzenie dobrovoľníctva vo viacerých právnych predpisoch, finančná podpora dobrovoľníctva mládeže prostredníctvom MŠVVaŠ SR v rámci Programov pre mládež, programu Erasmus+ a viacerých nadácií, zaradenie pozície koordinátora dobrovoľníkov do národnej sústavy povolaní; vytvorenie štandardov kvality manažmentu dobrovoľníkov; realizácia akreditovaného vzdelávania v oblasti manažmentu dobrovoľníkov a iniciovanie tvorby koncepcie výchovy a vzdelávania detí a mládeže k dobrovoľníctvu.

Najvýznamnejšími aktivitami smerujúcimi k propagácii a uznávaniu dobrovoľníctva sú: Dni dobrovoľníctva, Týždeň dobrovoľníctva, 72 hodín, Trh dobrovoľníctva, kampaň Blbý pocit, oceňovanie Srdce na dlani. Od roku 2014 funguje online nástroj na uznávanie kompetencií získaných v dobrovoľníctve D-zručnosti pre zamestnanie.

V rámci podpory rozvoja infraštruktúry dobrovoľníctva významnú úlohu v sledovanom období zohrala Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií a dobrovoľnícke centrá v jednotlivých krajoch. Od roku 2015 začal tiež na Slovensku fungovať program Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu (DofE), ktorý významne prispieva k zvyšovaniu angažovanosti mládeže v dobrovoľníctve.

Strategickými cieľmi v tejto oblasti je „prepojiť dobrovoľníctvo s formálnym vzdelávaním na všetkých stupňoch a typoch škôl“ a „zaviesť výchovu a vzdelávanie detí a mládeže k dobrovoľníctvu na základných a stredných školách ako prierezovú tému založenú na učení sa službou v komunite“. V roku 2017 sa sformovala odborná skupina, ktorá pripravila návrh koncepcie výchovy a vzdelávania detí a mládeže k dobrovoľníctvu, pričom dôraz by mal byť kladený aj na osobnú skúsenosť učiteľov základných a stredných škôl s dobrovoľníctvom v komunite alebo organizácii, aby vedeli túto tému správne uchopiť.

Aký majú mladí ľudia názor na dobrovoľníctvo?

Nepracujem oficiálne pre žiadnu dobrovoľnícku organizáciu, ale dobrovoľne robím vo voľnom čase veľmi veľa vecí pre svoje okolie. Podľa mňa to veľmi obohacuje, robiť veci pre iných. Robí to lepší svet, vzťahy, okolie...

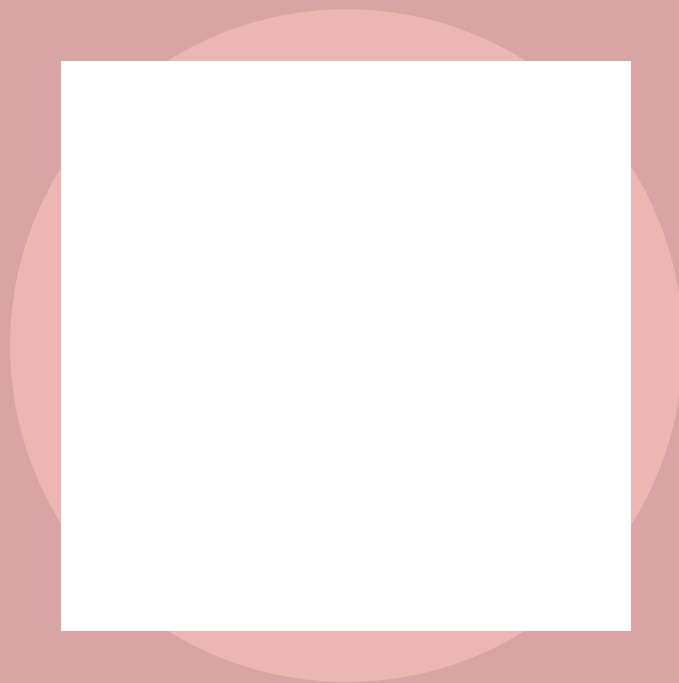
Jakub, 19 r., zamestnaný

Myslím si, že v súčasnosti veľa mladých ľudí dobrovoľníctvo odsudzuje – čudujú sa dobrovoľníkom, že svoj čas investujú do „neplatenej aktivity“.

Petra, 18 r., gymnazistka - dobrovoľníčka

Mám osobné skúsenosti s dobrovoľníctvom. Dáva mi to veľa hodnotných skúseností. Veľa mladých ľudí však tvrdí, že „nemá čas“. Idú radšej tam, kde si môžu zarobiť. Dobrovoľníctvo by mal aspoň raz vyskúšať každý človek, aby si skúsil, aký je to pocit, celý deň robiť, namáhať sa v podstate za dobrý pocit alebo za úsmev. Je to krásne, vrelo odporúčam.

Matej, 19 r., dobrovoľník

**PRÁCA
S MLÁDEŽOU**

Nadalej zaznamenávame veľký prínos projektov ESF KOMPRAX – Kompetencie pre prax a PRAKTIK – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, ktorých administrátorom bola IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže. Vďaka aktivitám zameraným na udržateľnosť a ďalšie šírenie výstupov týchto projektov sa vzdelávajú ďalší mladí ľudia, pracovníci s mládežou aj mládežnícki vedúci.

Ročný príspevok štátu na podporu práce s mládežou sa pohybuje okolo 2,3 milióna eur a z Európskej únie je to okolo 3,1 milióna. Finančná podpora je distribuovaná prostredníctvom Programov pre mládež na roky 2014 – 2020 a grantového programu Erasmus+.

Aj napriek finančnej podpore je práca s mládežou poddimenzovaná a vyžaduje si oveľa väčšiu podporu, a to nielen zo strany štátu. Výsledky prieskumu MŠVVaŠ SR „Samospráva a mládež 2015“ poukazujú na skutočnosť, že situácia v práci s mládežou v obciach a mestách je výrazne diverzifikovaná, zhoršuje sa v závislosti od veľkosti obce. Samosprávy v tejto oblasti nevytvárajú žiadne iniciatívy, neponúkajú ďalšie služby okrem tých, ktoré vyplývajú z vyššej legislatívy.

V nasledujúcom období je potrebné posilniť podporu neorganizovanej mládeže aj prostredníctvom právnych predpisov, nakoľko počet organizovanej mládeže je veľmi nízky. Bolo by potrebné tiež prijať opatrenia pre podporu práce s mládežou vytvorením finančného zabezpečenia pre zamestnanie pracovníka s mládežou v inštitúciách, združeniach, samosprávach, ktoré majú kapacitu rozvíjať prácu s mládežou.

Dôležitým článkom v oblasti práce s mládežou, okrem štátnych inštitúcií a mimovládnych organizácií, je samospráva, ktorá by mala vytvoriť vhodné materiálne, finančné aj personálne podmienky na podporu dlhodobu udržateľnej práce s mládežou dostupné pre všetku mládež.

Ako vnímajú mladí ľudia sami seba? (úvahy o sebe alebo o mládeži všeobecne)

Podľa mňa je mládež v dnešnej dobe málo sebakritická a nežije reálnym životom natoľko, ako by mala. Mládež nevie medzi sebou reálne komunikovať. Využíva skôr sociálne siete. Podlieha trendom, len aby zapadla do skupiny, aby mala pozornosť, veľakrát sa mladí ľudia dokážu kvôli tomu aj seba poškodzovať.

Michal, 18 r., žiak SŠ

Podľa mňa sa mladí ľudia nevidia v reálnom svetle. Buď sú príliš sebavedomí, až arogantní, alebo si neveria a podceňujú sa.

Timo, 23 r., pracovník s mládežou

Dnešnú generáciu vnímam ako izolovanú od prirodzených vzťahov. Takmer všetci mladí z môjho okolia žijú vo virtuálnom svete a sú ním natoľko posadnutí, že zabúdajú žiť v realite. Mladí ľudia majú problém komunikovať, zoznamovať sa, predstaviť sa, vyjadriť svoj názor a hlavne vystupovať pred skupinou ľudí. Zábavu nachádzajú v miestach, kde je len fikcia a v omamných látkach. Ak by som mala zhodnotiť sama seba, tak z motivačnej literatúry som sa naučila, že nie je sa čoho báť a z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že naozaj nie je...

Veronika, 15 r., žiačka ZŠ

My mladí ľudia v sebe nosíme plno energie, ktorú často z lenivosti nevyužívame.

Matej, 19 r., dobrovoľník

Osobne si myslím, že dnešná mládež má veľký potenciál. Veľa ľudí si stojí za svojím snom, ale zároveň sa ho niektorí boja. Dnes sa mladí dosť rozdeľujú, tým pádom je každý v tomto výrazne iný. Podľa mňa to nie je tá „stratená mládež“ ako hovoria ostatní. Každý má na to splniť si svoj sen, aj cez ťažké chvíle. Stačí si proste za tým stáť a to je už len o jednotlivcoch. Ja seba vnímam ako aktívneho človeka, čo sa týka mojich koníčkov a záujmov a verím, že dokážem to, čo chcem.

Erika, 18 r., žiačka SŠ

Správa o mládeži má byť dokumentom, ktorý umožní nielen poznať situáciu a kvalitu života mladých ľudí na Slovensku, ale aj ich čiastočne porovnať so situáciou v ostatných členských krajinách Európskej únie. Z iniciatívy Riaditeľstva pre mládež a šport Rady Európy sa rovnaký proces uskutočňuje vo viacerých európskych krajinách už od roku 1997. Správa je členená do kapitol, ktoré zodpovedajú jednotlivým častiam Stratégie EÚ pre mládež – Investovanie a posilnenie postavenia mládeže prijatou Radou EÚ 27. 4. 2009. Zároveň je členenie správy totožné aj s tematickými oblasťami Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020, aby došlo k maximálnemu prepojeniu identifikovaných výziev a možností ich riešenia.

Správa má ambíciu dať odpoveď na otázku, do akej miery je súčasná spoločnosť priateľská vo vzťahu k deťom a mládeži. Neponúka hotové riešenia, ale poukazuje na základné výzvy a prekážky rozvoja v jednotlivých oblastiach a slúži ako materiál k príprave budúcich opatrení v rámci medzirezortnej a medzi sektorovej spolupráce, ktorá sa stáva stále nevyhnutnejšou.

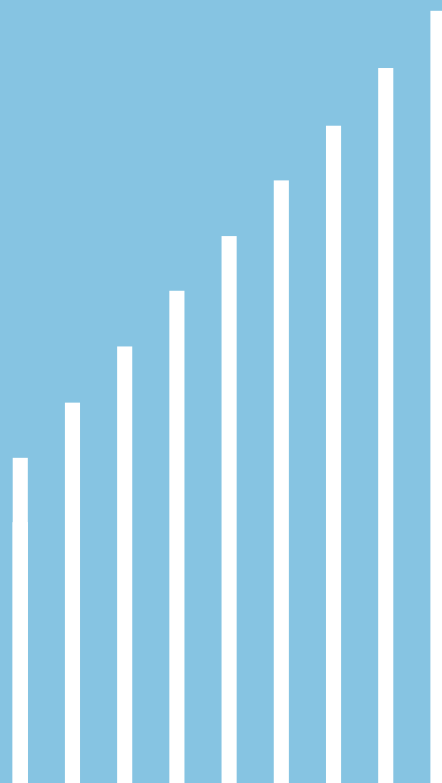
Garantom Správy o mládeži 2018 je odbor mládeže Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Koordináciu tvorby textu zabezpečovala priamo riadená organizácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže. Správa o mládeži 2018 vznikla na základe informácií o postavení mládeže získaných z výskumov a prieskumov, ako aj vyžiadaných expertných podkladov. Návrh obsahu správy tvorili členovia deviatich pracovných skupín (v súlade s kapitolami tejto správy), ktorými boli zástupcovia orgánov štátnej a verejnej správy, zamestnávateľov a mimovládnych organizácií, aktívnych v príslušnej oblasti, ako aj experti, výskumníci a mladí ľudia. Pracovné skupiny boli vedené odborníkmi v danej téme. Jednotlivé kapitoly nakoniec prešli recenziou vybranými expertmi, ktorí neboli zapojení do fázy prípravy textu.

Výroky mladých ľudí, ktoré ilustrujú zistenia správy, pochádzajú z osobných stretnutí alebo boli súčasťou diskusií na vzdelávaníach, ktoré realizovala IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

Úplné znenie správy o mládeži 2018 nájdete na:
<http://www.minedu.sk/12183-sk/dokumenty-a-predpisy/>

OBSAH

- 1 VZDELÁVANIE
- 2 ZAMESTNANOSŤ
- 3 TVORIVOSŤ A PODNIKAVOSŤ
- 4 PARTICIPÁCIA
- 5 MLÁDEŽ A SVET
- 6 ZDRAVIE A ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL
- 7 INKLÚZIA
- 8 DOBROVOĽNÍCTVO MLÁDEŽE
- 9 PRÁCA S MLÁDEŽOU

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže je príspevková organizácia priamo riadená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Pripravuje a riadi množstvo zaujímavých programov a projektov pre mladých ľudí, pracovníkov s mládežou a ľudí zodpovedných za mládežnícke politiky. Snaží sa o to, aby mladí ľudia poznali svoje možnosti, boli aktívni a pracovali na sebe tak, aby boli raz úspešní a uplatnili sa na trhu práce. IUVENTA vychováva mládež k ľudským právam, podporuje rozvoj dobrovoľníctva, vzdelávacie programy a tiež mladé talenty.

Kontakt:

IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže

Karloveská 64 842 58 Bratislava 4

tel.: +421 2 592 96 108 e-mail: iuventa@iuventa.sk

www.iuventa.sk www.facebook.com/iuventa

